

Opetussuunnitelman luku 6 koulukohtaiset täsmennykset

Koulun nimi: Santahaminan ala-asteen koulu

6.1. Arvioinnin tehtävät perusopetuksessa

Arviointikulttuuri Helsingin kaupungin peruskouluissa

Koulu voi täsmentää yhdessä sovittuja käytänteitä koulun opetussuunnitelmaan

Arvioinnin tulee olla oikeudenmukaista, säännöllistä, monipuolista, kannustavaa sekä oppilasta ohjaavaa. Arvioinnin tehtävä on ohjata oppilaan oppimista tavoitteiden suuntaisesti ja vahvistaa oppilaan sisäistä motivaatiota. Tämän ja yhtenäisen arvioinnin takaamiseksi koulun arviointikulttuuria tulee säännöllisesti sanoittaa.

Oppilaan on oltava tietoinen, mitä kulloinkin opiskellaan ja millaisten tavoitteiden suunnassa. Vanhemmille oppilaille voi avata pidemminkin aikavälin tavoitteita. Oppilas osaa paremmin asettaa oppimisprosessinsa varrelle henkilökohtaisia tavoitteita, kun hän on tietoinen yleisistä taitotavoitteista.

Tavoitteet ovat oppiainetavoitteita, jotka muodostuvat laaja-alaisista tavoitteista, sisältö tavoitteista ja työskentelytaitojen tavoitteista. Oppilaan edistymistä ja osaamista tarkastellaan tavoitteisiin peilaten.

6.2. Arvioinnin yleiset periaatteet

Yhteistyö huoltajien kanssa

Koulu tarkentaa oppilaan oppimisen ja osaamisen arvioinnissa huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön muodot ja tavat sekä tiedottamisen ajankohdat

Oppilaan arvioinnin käytänteistä ja lukuvuoden oppiainekohtaisista tavoitteista tiedotetaan vanhempainilloissa lukuvuoden alussa oppilaiden ikätason huomioiden. Arviointikäytänteistä tiedottamista päivitetään vuorovaikutuksessa oppilaiden huoltajien kanssa.

Syyslukukauden aikana opettaja, oppilas ja huoltaja tapaavat oppimiskeskustelussa. Oppimiskeskustelussa käydään läpi ja tarvittaessa tarkennetaan oppilaan henkilökohtaiset lukuvuoden tavoitteet.

Kevätlukukaudella oppilaille annetaan väliarviointilomake. Väliarvioinnissa huoltajat tutustuvat oppilaan edistymiseen ja kirjaavat sen väliarviointilomakkeeseen. Apuna käytetään oppilaan itsearviointia, opettajan palautetta sekä oppilaan portfolioa.

6.5 Käyttäytymisen arviointi

käyttäytymisen tavoitteet laaditaan koulukohtaisesti

Santahaminan koulukohtaiset käyttäytymisen tavoitteet ovat hyvien tapojen noudattaminen, sääntöjen ja ohjeiden noudattaminen, muiden ihmisten arvostava kohtelu sekä ympäristön huomioon ottaminen. Käyttäytymisen arvioinnissa on pohjana käytöksen arvioinnin kriteerit. Kriteerit löytyvät Santahaminan toimintasuunnitelmasta sekä koulun kotisivuilta.

6.6.2 Eteneminen oman opinto-ohjelman mukaan

Opetuksen järjestäjän tarkennus opinnoissa etenemiseen perusopetuksen aikana

Koulu tarkentaa tarvittaessa vuosiluokalta siirtymiseen ja erilliseen näyttöön liittyviä käytänteitä

6.8.5 Valinnaisten aineiden arviointi päättöarvioinnissa

Koulu tarkentaa tarvittaessa korottamisen periaatteita.

6.11.1 Sanalliset arviot ja numeroarvosanat todistuksissa

Sanallisen arvioinnin ja numeroarvosanan antaminen eri oppiaineissa ja käyttäytymisen arvioinnissa Helsingin kaupungin peruskouluissa

Koulu täsmentää muiden lukuvuoden aikana annettavien todistusten ja arviointien ajankohdat ja tiedottamisen muodot.

Oppilaan edistymisen kuvaus on lukuvuositodistuksen liitteenä oppilaan portfolioissa. Jokaisella oppilaalla on henkilökohtainen portfolio. Portfolioissa esiintyvä sanallinen arviointi muodostuu oppiaineiden ydintaitojen kehittämisen arvioinnista sekä oppiaineelle luonteenomaisen laaja-alaisen osaamisen arvioinnista.

Arviointi nähdään ensisijaisesti oppimisen ohjaamisen työkaluna. Arviointi on oppilaan ohjausta ja jatkuvan palautteen antamista oppimisprosessin aikana. Se perustuu asetettujen tavoitteiden mukaiseen edistymiseen sekä työskentelytaitojen seuraamiseen. Opettaja ohjaa oppilasta arvioimaan toimintaansa käyttäen ohjauskeskusteluita, itsearviointia, vertaispalautetta, tarjoaa vaihtoehtoisia työ- ja ajattelustrategioita, antaa palautetta sekä tarpeen tullen kannustamisellaan vie sitä eteenpäin. Opettajan tehtävään kuuluu ohjata oppilaan oppimisprosessin dokumentointi sekä huolehtia, että jatkuvaan arviointiin on varattu aikaa. Oppilaalle annetaan myös mahdollisuus informaalin, koulun ulkopuolella tapahtuneen oppimisen dokumentointiin ja sen liittämiseen osaksi omaa oppimisen arviointia.

Oppilas dokumentoi oppimistaan portfolioon. Portfolio on oppimisen päiväkirja, johon oppilas kokoaa omia tehtäviään, harjoitustöitä sekä materiaalia koulun arjesta. Portfolio on itsearvioinnin yksi toteuttamisen väline, jonka tavoite on kehittää oppilaan reflektiivisen ajattelun kehittymistä.

Portfolio tukee oppilaan arviointia ja on yksi oppimisen ohjaamisen tärkeimmistä välineistä. Portfolio tekee oppimisen prosessin näkyväksi; kun oppilaat arvioivat omaa oppimistaan ja siihen vaikuttavia seikkoja, he samalla arvioivat myös kyseisen opittavan asian sisältöjä, tavoitteita ja niiden toteutumista. Portfolioon kuvataan vaihteittain oppimisen prosessia ja oppimisprosessin ajattelu- ja ongelmanratkaisuprosessit tehdään näkyväksi. Portfolio-työskentelyssä pohditaan itse asetettujen tavoitteiden toteutumista, kuvataan tutkimuksen tekemistä, kerätään tietoa, perustellaan tehtyjä valintoja. Portfolio-työskentely tukee omien taitojen kehittymistä ja luo välineen oppilaan itsereflektioon. Oppilas joutuu miettimään mitä jo osaa, mitä haluaa oppia ja miten oppiminen tehdään. Oppimisen dokumentointi mahdollistaa verrata omien taitojen ja ajattelun kuin myös oppimisensa kehittymistä pitkällä aikavälillä.

Myös opettajan antama palaute suuntautuu prosessiin. Opettaja antaa ohjeita ja keskustelee eri strategioiden ja työtapojen valinnoista, sinnikkydestä ja omistautumisesta. Arviointia ohjataan suullisin ja kirjallisin kysymyksin, joilla kiinnitetään huomiota oppimisprosessiin, tietorakenteiden kehittymiseen, ydintaitojen sekä oppilaan käyttämiin oppimisstrategioihin. Portfolio mahdollistaa myös ydinosaamista kuvaavien taitotavoitteiden käytön oppimisen arvioinnissa. Rakentava palaute kohdennetaan edellä mainittuihin seikkoihin lopputuloksen, älykkyyden ja lahjakkuuden sijasta.

Sähköinen e-portfolio mahdollistaa myös monipuolisen materiaalin kuten kuvan, äänen ja multimediallisen tallentamisen, mikä luo syvyyttä arvioinnin laatuun. Koulu valitsee yhteisen sähköisen pohjan, jota käytetään e-

portfolion rakentamiseen. Myös vanhempien kynnys seurata lapsen oppimista helpottuu sähköisten palveluiden ansioista.

Vertauspalautetta voidaan myös käyttää oppilaan arviointitaitojen kehittämisessä. Tällöin oppilaat seuraavat yhteisen oppimisprosessin vaiheita samoilla ylläkuvaluilla menetelmillä.

Arvioinnin kehittäminen on jatkuva prosessi. Toimintakertomuksessa arvioidaan vuosittain arviointiprosessin tuloksellisuutta sekä koulun arviointikäytänteiden toimivuutta. Arviointikulttuurin kehittäminen edellyttää vuosittain opetusmenetelmien ja -tilanteiden arvioinnin sekä toiminnan arvioinnin että uudelleen organisoimisen edellisen vuoden kokemusten perusteella seuraavan vuoden toimintasuunnitelmaan.